

МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

Міністерство внутрішніх справ України
Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний університет внутрішніх справ
Національний фармацевтичний університет

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Міжнародна науково-практична конференція
(м. Харків, 26 лютого 2021 року)

Харків 2021

УДК 346.2:[616-036.21:578.834](477)(06)
А43

*Друкується за рішенням оргкомітету
відповідно до доручення Харківського національного університету
внутрішніх справ від 03.02.2021 № 18*

А43   Актуальні питання діяльності суб'єктів господарювання в умовах пандемії COVID-19 : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 26 лют. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 348 с.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками міжнародної науково-практичної конференції (26 лютого 2021 року, Харківський національний університет внутрішніх справ) до її Організаційного комітету. Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

УДК 346.2:[616-036.21:578.834](477)(06)

Матеріали викладено в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори. Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Харківського національного університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі «Видавнича діяльність. Матеріали науково-практичних конференцій, семінарів тощо», а також у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>).

© Харківський національний університет
внутрішніх справ, 2021
© Автори статей, 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА 11

СЕКЦІЯ 1.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

СОКУРЕНКО В. В.

ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 14

КОТВИЦЬКА А. А.,

СУРІКОВА І. О.

АНАЛІЗ ЗМІН У НОРМАТИВНО-ПРАВОВОМУ ПОЛІ
ЩОДО ОПОДАТКУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 18

ЄФРЕМОВА І. О.

ПРАВОВАХИСНА ДІЯЛЬНІСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ 20

БАНДУРКА О. М.

ПРАВООХОРОННА ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ 24

ГУСАРОВ С. М.

РЕАГУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ НА ПОРУШЕННЯ
ЗАПРОВАДЖЕНИХ ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ СУБ'ЄКТАМИ
ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 28

ШВЕЦЬ Д. В.

ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ ІНФОРМАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ
В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19 32

БОРТНИК С. М.

СВІТОВИЙ ДОСВІД ПІДТРИМКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА
ПРОДУКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19 35

КЛОЧКО А. М.

ЗАХОДИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТІВ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ 40

МОГЛЕВСЬКИЙ Л. В.

ДО ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ
ТА ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ
ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ (COVID-19) 44

ЄФРЕМОВ А. О.

ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ COVID-19 48

МОСКОВЕЦЬ В. І. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ ЯК ЗАВДАННЯ ПРОФСПІЛОК.....	51
БРУСАКОВА О. В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	54
АЛЕКСЄЄВА-ДАНИЛЕНКО Ю. В. КРИМІНАЛЬНІ ПРОСТУПКИ ЯК ВИД КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	58
АНАНЬЄВА Є. А. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЗАХОДІВ ПІДТРИМАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19: СВІТОВИЙ ДОСВІД.....	61
БАНДУРКА О. М., ХАРЧЕНКО С. В. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ТА ЧИННИКИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ЙОГО ЗМІНИ, В УМОВАХ ЕПІДЕМІЇ COVID-19.....	67
БЕЗУСИЙ В. В. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ЯК СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	69
БОРОДИНА Ю. Д. ЩОДО ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	72
БРИГАДИР І. В. ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ХІМІЧНИХ ДЖЕРЕЛ СТРУМУ В ГАЛУЗІ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ	74
ВАСИЛЕНКО М. Є. ВПЛИВ ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ НА ОКРЕМИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ КОРОНАВІРУСНОЇ ЕПІДЕМІЇ.....	79
ВОЛИК Д. С. СУДОВИЙ ЗАХИСТ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	82
ГЕТМАНЕЦЬ О. П. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	85
ДОНЧЕНКО А. С. ЩОДО ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РАДИ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА.....	90
ЄВДОКІМЕНКО С. А. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЕПІДЕМІЇ COVID-19	91
ЖОРНОКУЙ В. Г. ТЕРМІНОЛОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «РЕОРГАНІЗАЦІЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ»: ЗА ТА ПРОТИ.....	94

КАНІБЕР Ю. М. ФАРМАЦЕВТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У КРИМІНОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ СУЧАСНОЇ НАРКОСИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ	98
КАСЯН І. О. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ	104
КИРЄЄВА І. В. ДЕРЖАВНЕ ГАРАНТУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ: ПОНЯТТЯ І ЗАВДАННЯ	107
КИРИЧЕНКО Ю. М. АДМІНІСТРАТИВНІ ДОГОВОРИ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	110
КИСЕЛЬОВ В. М. МАЛИЙ І СЕРЕДНІЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ, ВИКЛИКАНОЇ ПАНДЕМІЄЮ COVID-19	116
КОРОБЦОВА Д. В. АДАПТАЦІЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА ПОСПАНДЕМІЧНОМУ РИНКУ	121
ЛЕЛЮК Б. В. ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	124
МАЙСУН І. В. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ УРЯДІВ КРАЇН ЄВРОПИ ЩОДО ДОПОМОГИ МАЛОМУ БІЗНЕСУ ПІД ЧАС COVID-19	126
МЕЛЬНИК В. В. ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА СТАН КІБЕРБЕЗПЕКИ	130
МІЩЕНКО Л. В. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ БЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	133
ПОДОРОЖНІЙ А. Ю. ДО ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ (COVID-19)	136
ПОЧАНСЬКА О. С. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я ГРОМАДЯН, ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ В УКРАЇНІ, В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	139
ПУСТОВЄТОВА А. О. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	142

РЕЗАНОВ С. А. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦІЄЮ НОРМ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ПОРУШЕННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ	145
РОМАНЧЕНКО Д. І. ФІНАНСОВО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПРОТИДІЇ АНТИКОНКУРЕНТНИМ УЗГОДЖЕНИМ ДІЯМ СУБ'ЄКТІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ	148
СИНЯВСЬКА О. Ю. ДО ПИТАННЯ ЗАКРІПЛЕННЯ ПРИНЦИПІВ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ	150
СИЧОВА В. В. ВИДИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	153
СМАЗНА Т. М. ВПЛИВ COVID-19 НА ДОГОВІРНІ ПРАВОВІДНОСИНИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ	157
СУЩ О. П. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ОРЕНДНОЇ ПЛАТИ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ДІЇ КАРАНТИНУ	159
СЯДРИСТА І. І. ВИЗНАЧЕННЯ СИСТЕМАТИЧНОСТІ ЯК ОЗНАКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	163
ТЕРНИЦЬКИЙ С. М. ПРАВОВИЙ СТАТУС НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЯК СПЕЦІАЛЬНОГО СУБ'ЄКТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	165
ЮШКЕВИЧ О. Г. ПРАВО НЕПОВНОЛІТНІХ НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ: ПРАВОВІ ПІДСТАВИ	170
ХАЧАТЕРЯН А. Г. НАБУТТЯ СТАТУСУ РЕЗИДЕНТА ТА НЕРЕЗИДЕНТА ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА	174
ШУМІЛО О. М. ЕКОЛОГО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ COVID-19	176
KOŠČ I. NEW ISSUES AND IMPORTANCE OF COOPERATION IN THE STATE OF EMERGENCY AND CRISIS MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF COVID-19 PANDEMIC	181

СЕКЦІЯ 2.

**НОРМАТИВНО – ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ У ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ СЕКТОРІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ
COVID-19**

БОЛДАРЬ Г. Є.

АНАЛІЗ ФОРМ ПРОЯВІВ НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ
У СФЕРІ ОБІГУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19..... 186

ВОЛКОВА А. В.,

КОРЖ Ю. В.,

ТЕРЕЩЕНКО Л. В.

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТОВАРІВ
ПРОТИЕПІДЕМІЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19..... 190

ВОЛКОВА А. В.,

РИЩЕНКО О. О.

АНАЛІЗ ЗМІН У НОРМАТИВНО-ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ
РОЗДРІБНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19..... 194

ВОЛКОВА А. В.,

ЧЕРКАШИНА А. В.

АНАЛІЗ ЗМІН НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ
ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 197

КАЛАЙЧЕВА С. Г.,

КРАВЧЕНКО В. М.,

ШОВКОВА О. В.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 200

КАРПЕНКО Л. А.,

СКРИПЧЕНКО Є. М.

ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ ПРОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ
ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЙ
ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19..... 204

ОВАКІМЯН О. С.,

СЕВРЮКОВ О. В.

АНАЛІЗ СВІТОВОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ДОСВІДУ ДЕРЖАВНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ
ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ 207

ТЕРЕЩЕНКО Л. В.,

КОРЖ Ю. В.

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я..... 212

ФІЛЬ Р. С. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБІГУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	216
ФІЛЬ С. П. ВІДЧУЖЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	219
ЧОРНА А. М. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЩОДО ОПОДАТКУВАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	223
СЕКЦІЯ 3.	
ЕКОНОМІЧНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	
АЗАРЕНКОВ Г. Ф. ЗМІНА ТРУДОВИХ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ ПІД ВПЛИВОМ ПАНДЕМІЇ: ПРОБЛЕМИ РЕГЛАМЕНТУВАННЯ ТА ОБЛІКУ	226
БЕЗКОРОВАЙНА Л. В. ВПЛИВ COVID-19 НА ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	231
БОЧАРОВА Н. А., ФЕДОТОВА І. В. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	235
ВАРФОЛОМЄЄВА О. М. НАПРЯМКИ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У СФЕРІ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	240
ГУР'ЯНОВА Л. С., КУЧУК А. О. МОДЕЛІ ОЦІНКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДКІВ ШОКУ, ІНДУКОВАНОГО COVID-19.....	243
МАКОВОЗ О. С., ПЕРЕДЕРІЙ Т. С. АНАЛІЗ ПРОЦЕСІВ ПІДГОТОВКИ ДО ДРУГОЇ ХВИЛІ COVID-19 У КРАЇНАХ ЄВРОПИ	249
МАРКОВА О. О. ТУРИСТИЧНА СФЕРА І ПАНДЕМІЯ.....	255
МАТВЄЄВ С. П. РОЛЬ СУЧАСНИХ ФАКТОРІВ ФОРМУВАННЯ НЕФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПОПИТУ	

В ПОЖВАВЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	258
НАЙДЕНКО О. Є., БОБРОВСЬКА Я. І.	
МИТНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ЯК КЛЮЧОВИЙ НАПРЯМОК РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД.....	260
НАЙДЕНКО О. Є., ІВАНОВА Д. С.	
СУТНІСТЬ, ОСНОВНІ ФОРМИ ТА ВИДИ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ.....	265
НАЙДЕНКО О. Є., КОЖУШКО К. С.	
УДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ З УРАХУВАННЯМ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	270
НАЙДЕНКО О. Є., КУЛИК Ю. С.	
АНАЛІЗ НАДХОДЖЕННЯ МИТА ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ	275
НАЙДЕНКО О. Є., ПЕТРЕНКО А. А.	
ОСОБЛИВОСТІ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТОВАРІВ (НА ПРИКЛАДІ ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ).....	279
НАЙДЕНКО О. Є., НЕЙМИРОК Л. М.	
СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «КОНТРАБАНДА», ЙОГО ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	284
НАЙДЕНКО О. Є., ТЕРТИЧНА А. С.	
УПРАВЛІННЯ МИТНИМИ РИЗИКАМИ ПРИ МИТНОМУ КОНТРОЛІ НАПІВФАБРИКАТІВ І КОМПЛЕКТУЮЧИХ ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ.....	289
НАЙДЕНКО О. Є., ТИХОМИРОВА Д. В.	
ІНСТРУМЕНТИ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ	292
НАЙДЕНКО О. Є., ЧЕРЕДНИЧЕНКО А. А.	
ХАРАКТЕРИСТИКА ЧИННИКІВ, ЯКІ СПРИЯЮТЬ КОНТРАБАНДІ	298
НАЙДЕНКО О. Є., ЧЕРНОВА А. І.	
ПРОБЛЕМИ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	303
ОСТАПЕНКО В. М.	
ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ВИЩУ ОСВІТУ	308

ПИСАРЧУК О. В., МАРАЧЕВСЬКА А. В.	
ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19: СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ	314
САДИКОВ М. А.	
НАСЛІДКИ COVID-19 ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	319
САПИЧ Н. М.	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ПРОЄКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	322
СВІДОВА О. В.	
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	327
ТКАЧЕНКО С. О.	
ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	330
ТУР О. В.	
ОСОБЛИВОСТІ ПІДТРИМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ У КРАЇНАХ ЄС В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	332
ФУРСА В. А.	
ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	335
ЧЕРНОІВАНОВА Г. С.	
ПОБУДОВА СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УПРАВЛІНСЬКИХ ФАХІВЦІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	338
SUPENO E., SKOKOV S., BORZYKH M.	
COUNTRY SME POLICY RESPONSES TO COVID-19.....	344

СЕКЦІЯ 3.
ЕКОНОМІЧНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ
ПАНДЕМІЇ COVID-19

УДК [657.471.12+349.22]:616-036.21

Григорій Федорович АЗАРЕНКОВ,
*кандидат економічних наук, професор,
професор кафедри обліку і бізнес-консалтингу
Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5665-2268>*

ЗМІНА ТРУДОВИХ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ ПІД
ВПЛИВОМ ПАНДЕМІЇ:
ПРОБЛЕМИ РЕГЛАМЕНТУВАННЯ ТА ОБЛІКУ

Пандемія вірусної хвороби COVID-19, яка охопила всі країни світу, поставила нові виклики в питаннях соціально-економічного, політичного та суспільного розвитку. Виходячи з дуже високих темпів поширення захворювання, швидкої динаміки перебігу хвороби, непередбачуваність варіацій розвитку інфекційного захворювання для різних осіб та інших факторів, обумовили необхідність прийняття рішення Всесвітньою організацією охорони здоров'я щодо оголошення пандемії з березня 2020 р. Більш того, запобіжні заходи, які запроваджувались країнами світу були доволі радикальні та впроваджувались оперативно. За оцінками Міжнародної організації праці [1], в 2020 році, внаслідок запровадження системи заходів щодо боротьби з пандемією, ринки праці у всьому світі зазнали безпрецедентних змін та трансформацій з огляду на історичну ретроспективу. Так, понад 90% працівників мешкають в країнах, в яких було запроваджено жорсткі заходи. Цей показник свідчить, що оголошена пандемія та заходи щодо боротьби, заподіяла найбільшої економічної шкоди саме на ринок праці та трудових відносин.

Україна не стала виключенням. Рівень нормативно-правового регулювання багатьох аспектів господарсько-економічних відносин має певні недосконалості. Запровадження жорстких запобіжних заходів здійснило значний вплив на соціально-економічну ситуацію в Україні, та призвело до загострення існуючих проблем. Запровадження запобіжних заходів були спрямовані на людей, на особистість, а значить значною мірою торкнулось трудових відносин. Перехід на нові форми взаємодії між

працівниками та роботодавцями, стремління знизити темпи падіння економічної активності суб'єктів господарювання обумовив необхідність термінового регламентування питань, які гостро постали на ринку праці. В роботі розглянуто основні особливості нормативно-правового регламентування форм роботи поза межами території підприємства та аспекти обліку і контролю такої роботи.

Протягом 2020 року, з метою зменшення негативного впливу оголошеної пандемії на діяльність суб'єктів господарювання, приймалися ситуативні рішення та приймалися інструктивно-нормативні документи, спрямовані на врегулювання конкретних ситуацій. Однак, це питання потребує системного унормування на всіх рівнях нормативно-правового регламентування. Так, 04 лютого 2021 року Верховною радою України було прийнято Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання дистанційної, надомної роботи та роботи із застосуванням гнучкого режиму робочого часу» [2]. Набуття чинності законом відбудеться після його оприлюднення. Автором було проаналізовано проект зазначеного нормативного документу, в редакції від 01 лютого 2021 р. [2], який було подано на розгляд до Верховної ради, та зареєстрований під номером 4051. (На момент підготовки матеріалів Закон України [2] не опубліковано та кінцеву редакцію після прийняття Верховною радою не оприлюднено.)

Зазначений законопроект передбачає внесення змін в Кодекс законів про працю України та в Закон України «Про охорону праці».

В попередній редакції Кодексу законів про працю України [3] в ст. 60 зазначено загальні основи гнучкого режиму робочого часу та надано визначення поняття «дистанційної (надомної роботи)», причому ці поняття були поєднані та визначали як тотожні. Зазначений законопроект передбачає розширення питань щодо регламентування форм гнучкого режиму роботи в Кодексі законів про працю України.

Так, в законопроекті передбачено розмежування понять дистанційна робота, та надомна робота. Законодавець чітко сформулював різницю між даними категоріями. Однією з основних принципів відмінностей надомної роботи від дистанційної є обов'язковість чіткого визначення територіального місцезнаходження працівника, із зазначенням повної адреси, де виконується робота. У випадку, якщо працівник з будь-якої причини змінює місце проживання, або місце перебування, де він виконує свої функціональні обов'язки, тобто фактично, він змінює своє робоче місце, працівник зобов'язаний повідомити роботодавця таку зміну. Причому працівник зобов'язаний узгоджувати з роботодавцем, як місце виконання надомної роботи, так і зміну місця фактичного перебування для виконання роботи.

У разі запровадження надомної роботи на роботодавця, власника або уповноважений ним орган, покладається зобов'язання забезпечити

працівника засобами виробництва, матеріалами та інструментами, необхідними для виконання працівником надомної роботи. Крім того, в нормативному документі регламентуються питання щодо створення безпечних умов праці для працівників при застосуванні як надомної, так і дистанційної роботи. Однак, більш широкий спектр обов'язків щодо забезпечення та дотримання працівником техніки безпеки на визначеному робочому місці поза територією підприємства, установи, проведення своєчасного інструктажу, а також запобігання виникненню загроз різних видів, покладається на роботодавця, власника або уповноважений ним орган, у випадку визначення саме надомної форми роботи.

В свою чергу, дистанційна робота в проекті Закону визначається як форма організації праці, за якою роботи виконуються працівником поза робочими приміщеннями чи територією власника або уповноваженого ним органу, в будь-якому місці за вибором працівника та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій [2]. Причому запровадження дистанційної форми роботи передбачає можливість поєднання дистанційної роботи з роботою на робочому місці на підприємстві. Регламентація такого поєднання форм роботи визначається за погодженням сторін. У випадку запровадження дистанційної роботи відповідальність щодо додержання та забезпечення безпечних умов праці покладається на працівника, оскільки територіальне місце знаходження та виконання відповідної роботи покладається на працівника. Одним з пріоритетів запровадження дистанційної роботи, як форми організації праці, при застосуванні гнучкого режиму робочого часу, з точки зору працівника є можливість самостійного вибору місця виконання відповідної роботи, без необхідності попередження роботодавця щодо свого місцезнаходження, за умов виконання контрактних зобов'язань.

В свою чергу, прийняття закону, який передбачає внесення змін в Кодекс законів про працю України, обов'язково потребує приведення у відповідність інших нормативно-правових та інструктивних документів.

Результати аналізу проекту зазначеного нормативного документу [2], щодо удосконалення правового регулювання дистанційної, надомної роботи, також дозволили визначити наступні особливості.

Форма організації трудових взаємовідносин між працівником та роботодавцем, власником або уповноваженим ним органом, будь то робота на робочому місці на території роботодавця, або застосування гнучкого режиму робочого часу на підприємстві з використанням однієї з дозволених форм, надомної або дистанційної роботи, не має впливати на права працівників. Принцип рівності прав працівників, які виконують роботу, мають дотримуватись роботодавцем. В тому числі, принцип рівності необхідно застосовувати до аспектів нормування видів робіт, обсягів завдань, які входять до функціональних обов'язків, оплати та інших трудових прав працівників. Водночас, відносно обов'язків працівника щодо

виконання правил внутрішнього трудового розпорядку, до яких застосовується гнучкий режим робочого часу, є певні послаблення, які передбачено Кодексом законів про працю України.

В свою чергу, питання щодо обов'язку ведення обліку та контролю за ефективністю використання робочого часу працівниками, залишається за роботодавцем, причому, форму та процедуру ведення обліку та контролю суб'єкт господарської діяльності визначає самостійно.

При застосуванні на підприємстві гнучкого режиму робочого часу, запровадженню дистанційної або надомної роботи обов'язково передують укладання трудового договору, відповідно про дистанційну або надомну роботу в письмовій формі. Саме в цьому договорі розкриваються всі особливості взаємовідносин між працівником і суб'єктом господарювання, в тому числі питання щодо аспектів організації роботи, забезпечення працівника обладнанням, інформаційними, технічними та іншими засобами, необхідними для виконання своїх обов'язків, процедуру і порядок звітування щодо виконання функціональних обов'язків, поставлених задач, порядок документування обсягів виконаної роботи, можливість компенсації додаткових витрат працівника та особливості розрахунку та документального підтвердження розміру таких витрат. Відповідно, актуальним для бухгалтерської служби підприємства, установи постає питання визнання та відображення в бухгалтерському обліку таких додаткових витрат працівників, необхідних для виконання ними своїх обов'язків, що має компенсувати підприємство.

На сьогодні, актуальним є питання саме організації обліку роботи та оплати праці працівників до яких застосовується гнучкий режим робочого часу. Питання щодо регламентації обліково-контрольних процедур з обліку оплати праці, їх документування потребує детальної проробки, в тому числі, через інструктивно-методичні розробки. Особливо, додаткової розробки підлягає процедура організації обліку оплати праці працівників з погодинною оплатою праці. В цілому, питання обліку оплати праці регламентується Конституцією України, податковим, господарським кодексами, Кодексом законів про працю України [3], Законами України, в тому числі Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4], Законом України «Про оплату праці», а також національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, інструктивними матеріалами, методичними рекомендаціями, які регламентують процедури ведення бухгалтерського обліку оплати праці. Однак, зазначені нормативні та інструктивні документи не охоплюють регламентацію питань щодо гнучкого режиму робочого часу.

Суперечність питань документального підтвердження трудових взаємовідносин, оплати праці та його рівня полягає в необхідності визнання інформації в якості коректної, для всіх суб'єктів економіки, як роботодавцем, так і державними фіскально-контролюючими органами. Останніми

роками значно посилено контроль з боку держави за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства в сфері регулювання питань трудових відносин.

В той же час, законопроектом № 4051, передбачається внесення змін в Кодекс законів про працю України, якими передбачено випадки застосування гнучкого режиму робочого часу без попереднього укладання договору, лише на основі наказу або розпорядження керівника установи. Такими випадками можуть бути різні надзвичайні ситуації, серед яких загрози військового характеру, оголошені епідемії, пандемії. Звертаючи увагу на сучасний стан з розвитком пандемії, спричиненої розповсюдженням вірусної хвороби COVID-19 в світі, а також з огляду на тенденцію, яка склалась в Україні, вважаємо за доцільне наступне.

Внести зміни в облікову політику підприємства; розробити типові трудові договори про дистанційну та надомну роботу, в яких визначити основні аспекти регламентування та взаємодії з працівниками при запровадженні дистанційної або надомної роботи; сформувані відповідні регламенти, в тому числі щодо визнання витрат, які підлягають компенсації працівникам, тощо. Такі зміни дозволять, в разі необхідності, оперативного запроваджувати будь-яку з форм гнучкого режиму робочого часу із забезпеченням сталості проведення обліково-фінансових процедур, що сприятиме забезпеченню стабільності діяльності суб'єкту господарювання.

Таким чином, в роботі було досліджено основні проблемні аспекти, що виникають при запровадженні форм дистанційної та надомної роботи, проведено аналіз основних законодавчих змін щодо регулювання питань застосування гнучкого графіку роботи. Автором запропоновано напрямки зміни облікової політики підприємства з метою забезпечення можливості коректного облікового відображення розрахунків з оплати праці при запровадженні гнучкого графіку роботи в умовах пандемії.

Список бібліографічних посилань

1. Global impact and policy recommendations // International Labour Organization : сайт. 18.05.2020. URL: <https://www.ilo.org/global/topics/coronavirus/impacts-and-responses/lang--en/index.htm> (дата звернення: 05.02.2021).
2. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення правового регулювання дистанційної роботи : від 04.09.2020 № 4051 / ініціатори Г. М. Третякова, Ю. М. Гришина, О. В. Санченко та ін. // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69838 (дата звернення: 05.02.2021).
3. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 05.02.2021).
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 05.02.2021).